

Nr 2.

Ankom till Riksdagens kansli den 20 februari 1911 kl. 12 m.

Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 2, i anledning af herr Leanders motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående skyldighet för kronofogde att till vederbörande öfversända indrifna afgifter till prästerskapet.

Uti en inom Andra kammaren af herr *Leander* väckt motion nr 7 hemställes, det Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t vidtaga sådan åtgärd, att den enligt kungl. kungörelsen den 16 september 1887 kronofogde tillkommande skyldighet att inom lagstadgad tid till vederbörande i assureradt tjänstebref öfversända indrifna kommunalutskylder måtte utsträckas att gälla jämväl i fråga om indrifna afgifter till prästerskapet.

Såsom stöd för denna sin hemställan anför motionären följande:

»Enligt kungl. kungörelsen den 16 september 1887 åligger det kronofogde, hos hvilken handräckning begärts för indrifning af resterande kommunalutskylder, att inom den för redovisning af dylika medel stadgade tid till kommunalnämndens ordförande i assureradt tjänstebref öfversända de influtna medlen. Det torde af bekvämlighetshänsyn vara en ganska allmän praxis, att jämväl indrifna afgifter till prästerskapet öfversändas till vederbörande uppbördsman medelst tjänstebref. Någon lagstadgad skyldighet för kronofogde att på dylikt sätt redovisa de medel af sistnämnda art, för hvilkas indrifning handräckning begärts, finnes likväl icke. Han kan sålunda dröja att lämna redovisning, tills uppbördsmanen personligen inställer sig å hans kontor och afhämtar de indrifna afgifterna.

Ett exempel därpå af icke synnerligen gammalt datum kan anföras. I en af sydöstra Sveriges kommuner hade uppbördsmanen för prästlöne-medlen till ortens kronofogde aflämnat restlängd å oguldna tiondeafgifter till socknens kyrkoherde och väntade att, såsom förut skett, genom tjänstebref erhålla redovisning. När sådan trots gjorda påminnelser uteblef,

anfördes omsider af uppborrdsmannen i fråga klagomål hos vederbörande myndigheter öfver kronofogdens sålunda visade uraktlåtenhet att öfversända medlen. I de förklaringar, som med anledning däraf affordrades kronofogden, gjorde emellertid denne gällande, att redovisning sedan långt tillbaka varit att »afhämta» å hans kontor, men att han icke ägde någon skyldighet att postbefordra densamma eller att ens lämna meddelande om, att medlen blifvit indrifna och finnes att lyfta. Af brist på tillämpliga lagbestämmelser ledde ej heller klagomålen till någon direkt påföljd.

När uppborrdsmannen sedermera anhöll, att medlen måtte på hans bekostnad och mot skäligt arfvode öfversändas till honom, förklarade sig kronofogden förhindrad att villfara äfven denna begäran. Alltså återstod intet annat för uppborrdsmannen än att med uppoffring af tid och medel och med risk att ej träffa kronofogden hemma begifva sig den ganska långa vägen till dennes kontor för att utkvittera och afhämta redovisningen.

Enär vårt lands tjänstemän i allmänhet gjort sig kända för tillmötesgående mot allmänheten, torde det ofvan relaterade fallet vara tämligen enastående. Att likväl något sådant under åberopande af lag och rätt kunnat äga rum, måste betraktas såsom en brist i gällande författning.»

Enligt kungl. förordningen den 12 juli 1878 åligger det kronofogde att verkställa utmätning och lämna handräkning för indrifning af icke blott kommunalutskylder i vanlig mening utan jämväl församlingsavgifter till prästerskapet samt att afgifva redovisning sist inom tre månader efter det handräkning blifvit i föreskrifven ordning begärd. Och i den af motionären åberopade kungl. kungörelsen den 16 september 1887 föreskrifves, att då handräkning begärts hos kronofogde för indrifning af resterande kommunalutskylder, åligger det kronofogden att inom den för redovisning af dylika medel stadgade tid till kommunalnämndens ordförande i assureradt tjänstebref öfversända de influtna medlen jämte förteckning å de personer, från hvilka likvid då ej influtit, samt att därefter på enahanda sätt förfara, så snart de återstående beloppen influtit eller bevis erhållits, att utskylderna icke kunnat uttagas. Nämnda kungl. kungörelse har tillkommit på grund af en Riksdagens skrivelse 1886. I motiveringen till denna skrivelse framhålles, hurusom det i vidsträckta fögderier skulle blifva särdeles betungande för en kommunalnämndsordförande, om han ej på annat sätt kunde erhålla indrifna resterande utskylder än att personligen inställa sig hos kronofogden, hvilken ej alltid säkert kunde träffas hemma, då han stundom flere dagar å rad vore ute på tjänsteresor inom fögderiet.

De skäl, som i nämnda riksdagsskrivelse åberopas som stöd för Riksdagens anhållan om förständigande för kronofogde att genom posten till vederbörande insända indrifna resterande kommunalutskylder, gälla naturligtvis i lika hög grad i fråga om resterande afgifter till prästerskapet, och det är tydligen endast ett förbiseende, i första hand hos motionären i frågan vid 1886 års riksdag, som gjort att något stadgande i detta hänseende ej kommit att inflyta i ofvannämnda kungl. kungörelse.

Ehuru sålunda ingen särskild föreskrift finnes i berörda hänseende, är kronofogde gifvetvis lagligen oförhindrad att med posten insända indrifna afgifter till prästerskapet, och i vanliga fall torde detta väl också vara praxis. Men att kronofogde kan förfara på alldeles motsatt sätt, visar det af motionären framställda exemplet. Det förfaringssätt, som däri skildras, kan visserligen från juridisk synpunkt försvaras, men kan från allmänhetens sida knappast uppfattas annorlunda än som oginhet och bristande tillmötesgående.

Då det sålunda synes bero blott och bart på ett förbiseende, att förständigandet för kronofogde att genom posten insända indrifna resterande kommunalutskylder ej kommit att jämväl omfatta församlingsavgifterna till prästerskapet, och då alla skäl synas tala för, att dessa afgifter, då handräkning hos kronofogde begäres för deras indrifvande, böra i fråga om öfversändandet till vederbörande uppbördsmän behandlas på samma sätt, som är stadgadt för insändande af indrifna resterande kommunalutskylder, får utskottet i anledning af förevarande motion hemställa,

att Andra kammaren för sin del måtte besluta, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t vidtaga sådan åtgärd, att den enligt kungl. kungörelsen den 16 september 1887 kronofogde tillkommande skyldighet att inom lagstadgad tid till vederbörande i assureradt tjänstebref öfversända indrifna kommunalutskylder måtte utsträckas att gälla jämväl i fråga om indrifna afgifter till prästerskapet.

Stockholm den 21 februari 1911.

Å utskottets vägnar:

A. J. HAGSTRÖM.